

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Barendrecht; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE GEESTELIJKE WAPENRUSTING

Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in de boze dag.

Efeze 6 : 13a

De apostel geeft hier verschillende vermaningen en raadgevingen. Hij doet dat in het algemeen betreffende de kerk als eenheid, doch ook aan verschillende gelovigen in hun onderscheiden toestanden en noden.

Daar was sprake van hun verhouding tegenover de mensen, doch achter die mensen — en dan schuift hij als 't ware het gordijn weg — staan de duivelen met allerlei geweld en list. Dus moeten zij in de eerste plaats in alle vervolgingen en lijden niet op de mensen zien, maar op de boze macht en op de duivelen, die daar achter staan. Daarom vermaant hij in vers 10: „Wordt krachtig in de Heere, en in de sterkte Zijner macht”. En te dien einde wekt hij hen op om aan te doen de wapenrusting Gods. De dichter verstond dit en zag zich omringd door bestrijders en riep daarom uit: „Twist, Heere! met mijn twisters; strijd met mijn bestrijders”.

Nu gaat hij in vers 12 na waartegen zij te strijden hebben. Want, roept hij, wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

De strijd, hier bedoeld, is een worsteling, is een kampstrijd, dat duidt aan het persoonlijke en daarom hebben Gods kinderen een ieder een persoonlijke strijd te strijden, en dat niet ten opzichte van vlees en bloed, maar tegen de overheden enz.

Hiermede worden dus bedoeld rangen en standen, die er naar Gods Woord ook zijn in de engelenwereld. Immers, Gabriël wordt genoemd een vorst en Michaël een aartsengel. En ditzelfde vinden we nu ook in de wereld van gevallen engelen, bij de duivelen. Vandaar ook lezen we in de Kolossenzenbrief ten opzichte van Jezus' overwinning op Golgotha aan het kruis: „En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld en heeft over hen getriomfeerd”.

En het is nu ten opzichte van deze ververvende machten, die de kerk bestrijden en belagen, dat de apostel deze vermaning laat horen: „Doet aan de gehele wapenrusting Gods!”

Hij schrijft dit aan de gemeente van Efeze. En dat hij in deze trant schrijft, vindt naar ons

dunkt zijn verklaring daarin, dat Efeze een stad was, waar, naar men beweert, voornamelijk het maken van krijgswapenen de hantering was. Waarom deze stad ook wel genoemd werd: de winkel van de oorlog.

Zo schreef dan de apostel aan hen, die zo zeer met natuurlijke wapenen op de hoogte waren, om nu ook geestelijk die onderscheiden wapenen te gebruiken, die in het vervolg van onze tekst genoemd worden als daar gezegd wordt: de lendenden te omgorden, het borstwapen der gerechtigheid aan te doen, de voeten te schoeien, bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, en neemt de helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord, alzo aanval- en verdedigingswapenen in de geestelijke strijd.

Welnu, het leven is een strijd, doch bijzonder de gelovigen hebben een strijd te voeren. Dit is een strijd op leven en dood. Paulus, die deze woorden aan de Efeziërs schrijft, betuigt aan het eind van zijn leven, dat hij zulk een strijd gestreden heeft. En dan zegt hij niet: ik heb goed gestreden, ik was een goed kampvechter en heb mijn best gedaan, ik heb overwinningen behaald. Neen, alle roem is uitgesloten. Maar hij zegt: „Ik heb de goede strijd gestreden”, en heeft daarom zijn gemeente opgewekt om een navolger te zijn van Hem, Die aan het kruis de overheden en de machten uitgetogen heeft, en in het openbaar tentoongesteld, ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus.

Strijdt de goede strijd, grijpt naar het eeuwige

leven. Dit is een strijd tegen wereld, duivel en eigen bestaan.

Dit zijn gevaarlijke vijanden.

Verbonden vijanden.

Sterke vijanden.

Deze vijanden moeten wederstaan worden, en dit in de boze dag. Wanneer die boze dag er is? Eigenlijk is ons ganse leven één boze dag. De duivel kan zijn vuile klauwen op ons leggen en zeggen: gij zijt mijn, ge zijt mij-vrijwillig toegefallen en zijt onder mijn heerschappij. Deze Apollion sterke wederstand te bieden kan alleen in de kracht Gods.

Toch kunnen er bijzondere tijden zijn, die we kunnen noemen de boze dag. Tijden van verzoeking, van tegenspoeden en rampen. Wat is de duivel dan bezig, om indien het mogelijk was, dat volk ten val te brengen. Dat moge hen aansporen tot gebed en waakzaamheid, te allen tijde. Daarom leerde Christus Zijn kerk bidden: „Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze”. Hetgeen onze Heiliger zo schoon verklaart in antw. 127: „Dewijl wij van onszelf alzo zwak zijn, dat wij niet één ogenblik zouden kunnen bestaan, en daartoe onze doodvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees, niet ophouden ons aan te vechten, zo wil ons toch staande houden en sterken door de kracht van Uw Heilige Geest, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen, maar altijd sterke wederstand doen, totdat wij eindelijk ten eenmale de overhand behouden”.

De laatste woorden van Ralph Erskine waren: „Overwonnen. Overwonnen!”

Ja, ze hebben overwonnen door het bloed des Lams, zo lezen we van de verlost kerk. En dus blijft er geen roem over aan de zijde van het schepsel. Alleen de roem, die daar is in Christus Jezus.

Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,

En onze Koning is van Israels God gegeven.

Ds. Smits

De Christinnereis is voor jong en oud 18

Stoutmoedig wordt het niet moe de pelgrims te onderwijzen in de borggerechtigheid van Christus. Hij betreurt de traagheid van velen zich daarin te verdiepen, want dat onteert de Heere, daar het is tot grote schade van het geestelijk leven.

En nu komt aan Christinne en Barmhartigheid en de overigen die hier zijn de vergeving van hun zonden toe door de daad of het werk van een Ander. Uw Heere Jezus Christus is Degene, Die gewerkt heeft, en Hij geeft het loon van Zijn arbeid aan elke bedelaar, die Hij ontmoet.

En wat nog de daad der vergeving betreft, er moet aan God een prijs worden betaald, evengoed als er iets moet worden gereedgemaakt om de schande van onze naaktheid te bedekken. De zonde heeft ons onderworpen aan de vloek van een rechtvaardige wet; nu moeten wij van die vloek worden gerechtvaardigd door de weg van verlossing, zo er een losprijs wordt betaald voor de schade door ons aangericht. De prijs is het bloed van uw Heere, Die gekomen is om in uw plaats te staan, en Die de dood heeft ondergaan die gij had moeten sterven voor uw overtredingen.

VAN DE ADMINISTRATIE

Steeds blijkt, dat ons blad nog voor velen onbekend is. Van daar dat wij al onze abonnees verzoeken: geef ons blad eens door aan vrienden en bekenden ter kennismaking, en spreek daarna eens met hen over de inhoud, en tracht also een abonnee(s) te winnen voor Bewaar het Pand. Die reeds één of meerdere nieuwe abonnees ons toezonden zeggen wij hartelijk dank. Verblijvend is het, dat ons abonnees getal steeds in stijgende lijn is. Van één onzer abonnees, die vier nieuwe abonnees opgaf, ontvingen wij het volgende rijmpje:

In heel het land
Leest men Bewaar het Pand.
In elk gezin
Gaaf het er gretig in.
Zegt het voort
Zo dat iedereen het hoort.

Aan giften ontvingen wij f 63,50. Daarvoor onze dank. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstr. 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

Zo heeft Hij u van uw overtredingen vrijgemaakt door Zijn bloed en uw bezoedelde en bedorven zielen bekleed met Zijn gerechtigheid, en om die reden spreekt God u vrij en veroordeelt u niet wanneer Hij komt om de wereld te oordelen.

Niet alleen Abraham, maar ook allen die geloven in Hem, Die Jezus onze Heere uit de doden opgewekt heeft, wordt die borggerechtigheid toegerekend. Enerzijds tot bevrijding van het oordeel des doods en der veroordening, en anderzijds tot verkrijging van het recht ten eeuwigen leven. Dat recht ten eeuwigen leven is niet in de lijdelijke, doch in de dadelijke gehoorzaamheid van Christus gegrond: de volmaakte onderhouding van de wet. Hij heeft het verbond der werken ten volle verheerlijkt.

„Dat is voortreffelijk!” riep Christinne uit. „Nu versta ik wat het zegt vergeving te hebben in woord en daad, in belofte en vervulling of toepassing. Goede Barmhartigheid, laten wij ons beijveren dit in gedachtenis te houden en gij, mijn kinderen, evenzeer. Maar mijnheer, was het deze zaak niet waardoor aan de Pelgrim de last van de schouders werd gewenteld, en die hem driemaal deed opspringen van vreugde?”

„Ja”, zeide Stoutmoedig, „het was het geloof in die borggerechtigheid waardoor zijn banden werden losgemaakt, die door geen ander middel konden losgemaakt worden en het was om een bewijs te geven van de deugdelijkheid hiervan, dat hij genoodzaakt was zijn last tot aan het kruis te dragen”.

„Dat dacht ik wel”, zeide Christinne, „want al was er tevoren reeds licht en blijdschap in mijn ziel, nu zijn ze wel tienmaal groter. En ik ben overtuigd, door wat ik heb gevoeld, al heb ik het tot nu toe ook maar weinig gevoeld, dat, zo de meest beladen man ter wereld hier was, en zag en geloofde als ik nu doe, het zijn hart vrolijk en blij zou maken van vreugde”. „Niet alleen worden”, merkte Stoutmoedig op, „door deze zaak te zien en te geloven, troost en verlichting van een zware last geschonken, maar ook de innigste liefde wordt er door opgewekt. Want wie, die over deze weg des heils recht nadenkt, moet niet getroffen worden door liefde tot dit middel des behouds en tot Hem, Die dit alles zo heeft gewrocht?”

Terecht, in de borggerechtigheid van Christus schittert Zijn grote liefde, die het hart tot Hem trekt en aan Hem verbindt. En deze liefde heeft een hartvernieuwende kracht: zij doet ons ijverig zijn in goede werken. Duidelijk en krachtig wordt hiervan gesproken in de Schrift.

„Ja waarlijk”, sprak Christinne, „de gedachte dat Christus voor mij Zijn bloed heeft vergoten, maakt mijn hart week in mij. O liefdevolle Heiland, gezegende Verlosser! Gij zijt waardig mij geheel en al te bezitten, want Gij hebt mij gekocht. Ik moet geheel en al U ten eigendom zijn, want Gij hebt tienduizendmaal meer voor mij betaald dan ik waardig ben.

Geen wonder, dat dit te weten mijn echtgenoot tranen van vreugde deed wenen, en dat hij voor niets ter wereld de pelgrimstocht wilde opgeven. Ik besef nu, hoe vurig hij moest verlangen, dat ik met hem ging, maar ach, ellendige die ik was, ik liet hem alléén gaan! O Barmhartigheid, waren nu uw vader en uw moeder óók maar hier! Ja, en onze vriendin Vreesachtig ook! Ik zou van ganser harte wensen, dat juffrouw Wellustig ook maar wilde komen. Zeker, zeker, haar hart zou getroffen en aangedaan worden; noch de vrees van de één, noch de vleselijke wellust van de ander zou hun kunnen beletten alles vaarwel te zeggen en goede pelgrims te worden”.

Stoutmoedig verheugde zich in de liefde waarmee het hart van Christinne vervuld is, en zei tot haar: „Gij spreekt nu met de gloed van een eerste liefde; zijt gij er zeker van, dat dit gevoel u altijd bij zal blijven? En dan, het gezicht van de stervende Jezus maakt niet altijd en op allen dezelfde indruk. Hoevelen stonden er niet bij het kruis, die Zijn bloed ter aarde zagen vloeien uit Zijn wonden en die er toch zo onverschillig voor waren, dat zij in plaats van medelijden te gevoelen Hem bespotten; en in plaats van Zijn discipelen te worden, hun harten tegen Hem verhardden. Dus hebt gij, mijn dochters, al wat gij bezit verkregen door een bijzondere indruk, welke gewerkt wordt door een Goddelijke aanschouwing van datgene, waarvan u sprak. Herinnert u, hoe er was medegedeeld dat de hen door haar gewone roep geen voedsel geeft aan haar kuikens. Dit hebt ge dus door een bijzondere genade”.

Al sprekende vanuit de dingen der eeuwigheid, kwamen zij aan de plaats waar Dwaas, Luiard en Vermetel lagen te slapen toen de Pelgrim voorbij kwam, en terzijde blikkende, zagen zij de lijken van die drie mannen aan ijzeren ketenen aan de galg hangen.

„Wat zijn dat voor mensen?” vroeg Barmhartigheid. „En waarom zijn zij daar opgehangen?”

De Dordtse leerregels en de prediking

5.

„Wij komen nu tot het einde van ons intermezzo over bovenstaand onderwerp. Het is langer uitgevallen dan we gedacht hebben. Niemand zal het ons kwalijk nemen, althans die begrijpt dat het hier gaat over belangrijke elementen, die hun plaats onder ons in de prediking dienen te hebben. Als laatste element willen we noemen de betrokkenheid van de beleden hoofdstukken in de Dordtse Leerregels op het leven der genade.

Het moet wel verwonderen hoe grote plaats het leven des geloofs inneemt in dit geschrift. Aan de uiteindelijke formulering van deze belijdenis zijn langdurige debatten over de verschillende onderdelen voorafgegaan. Grote theologen hebben er aan meegewerkt uit Nederland en daar buiten. Een brede commissie van redactie van „uitheemse als in-landse theologen” is uiteindelijk benoemd om de tekst vast te stellen. Ruim drie weken — tussen de 128ste zitting en de 129ste zitting van de synode — heeft deze commissie gestudeerd over deze tekst.

Deze belijdenis is dus allesbehalve zonder ernstige en gedegen studie tot stand gekomen. En toch zijn de leerregels vol van de sprake van het leven der genade. Het tegendeel zijn ze van een dood en dor-studeerkamerstuk, dat het volk van God voorbijgaat. Velen in onze dagen doen wel net alsof hier de verstandelijke spekulatie buiten Gods Woord om aan het woord is. Dan zou er in gemist worden het contact met de noden en behoeften van die de Heere vrezen. Natuurlijk, als eerst een verkeerde bril wordt opgezet, dan kan het niet anders of ik lees hier de dingen anders dan zij er staan. De werkelijkheid is tegenovergesteld. Wat staat in artikel 14 van het eerste hoofd-

„Helaas”, zei Stoutmoedig, „deze drie mannen waren zeer slecht van aard; niet alleen dat zij zelf geen pelgrim wilden worden, maar zij verhinderden nog anderen zoveel zij maar konden. Zij waren verzot op een lui en lichtzinnig leven, trachtten ieder, die hun het oor wilde lenen, ook daartoe te verleiden en verzekerden dan nog brutaal weg, dat het einde van zulk een weg goed zou zijn. Toen de Pelgrim hier voorbijkwam, lagen zij in vadsige rust te slapen en zoals gij ziet, nu zijn zij gehangen”.

„En is het hun werkelijk nog gelukt anderen voor hun denkwijze te winnen?” was in verband met deze indroevige zaak de vraag van Barmhartigheid.

„O ja”, was het antwoord van Stoutmoedig, „zij hebben meer dan één van de goede weg afgetrokken. Zo wisten zij een zekere Traagvoet over te halen om te doen zoals zij. Ook hebben zij een zekere Kortademig en Zonderhart, en Hunker naar Lust en een Sluimergeest verleid, en ook nog een jonge vrouw, Stompzinnig genaamd, die zich allen van de rechte weg hebben afgekeerd om hen na te volgen. Daarenboven zeiden zij lasterlijke dingen van uw Meester, anderen diets makende dat Hij een harde Meester is. Ook verspreidden zij een kwaad gerucht van het goed land, zeggende dat het op verre na niet zo goed is als sommigen beweren. En dan smaadden zij de dienst-knechten des Heeren door hen te schelden voor bemoeizieke indringers.

Dan noemden zij het brood Gods niets dan kaf; de vertroosting van Zijn kinderen: dwaze inbeeldingen; de tochten en de arbeid van de pelgrims: nutteloze zaken”.

Voor al die tegenstand bezwijken halfslachtige reizigers. Het volhardingsvermogen der genade hebben wij nodig om door al die tegenstand heen te breken. Door de Heere aan te kleven in de beleving van onze afhankelijkheid, zijn wij sterk in Hem. Dan zijn de werkingen en onderwijzingen van de Heilige Geest ons recht dierbaar.

Nijkerk

R. Kok

stuk, dat de verkiezing voorgesteld moet worden „tot een levendige troost Zijns volks”, dat is de lijn, die door al de leerregels gaat.

Telkens blijkt het, dat de Dordtse vaders het leven des geloofs niet voorbijgegaan zijn. Zij wisten met onderscheid te spreken over de beleving van Gods genade in het leven van Gods kinderen. Zo spreken zij over het „bij onderscheidene trappen en met ongelijke mate verzekerd zijn”. Over het nog niet zo krachtig gevoelen van „het levend geloof in Christus of het zeker vertrouwen des harten, de vrede der consciëntie, de betrachtting van de kinderlijke gehoorzaamheid”.

Tegelijk hadden zij wijsheid om die niet of niet zo krachtig van hun verkiezing verzekerd waren, geestelijk te leiden. Zo spreken zij over het verzekerd worden der verkiezing uit het waarnemen in zichzelf van de onfeilbare vruchten der verkiezing. Waarbij we dacht ik wel bedenken mogen, dat het hier geenszins gaat over het „gronden” van iemand op de kenmerken. Het is er ook verre vandaan dat hier de zekerheid, die in iedere oefening des geloofs gekend wordt, voorbij wordt gezien. Hier spreekt juist het geestelijk onderscheiden van de opstellers. Laten we trouwens niet vergeten, dat hier over de vruchten der verkiezing gesproken wordt, die in het Woord van God worden aangewezen en dat het geloof zelf ook als vrucht der verkiezing genoemd wordt. Zo wordt hier allermint een weg geprezen buiten het Woord en buiten het geloof om. In de oefeningen des geloofs worden deze vruchten met geestelijke blijdschap en heilige vermaking waargenomen.

Het geestelijk onderscheiden blijkt ook uit ar-

tikel 16. Daar worden degenen, die deze dingen nog niet krachtig gevoelen, gewezen op de weg der middelen en de weg des gebeds. Voluit wordt het daar ook onderstreept, dat God Zijn Woord waarmaakt voor allen, die Hem in oprechtheid zoeken.

Hoe eerbiedig wordt ook gesproken in hoofdstuk 3 en 4 over het werk Gods in de wedergeboorte. Zonder in te dringen in de geheimen, die ons verborgen zijn, wordt van de Goddelijke werking gezegd, dat deze „een zeer krachtige en tegelijk zeer zoete, wonderbare, verborgen en onuitsprekelijke werking” is.

Tenslotte legt het 5de hoofdstuk over de volharding der heiligen wel heel sprekend getuigenis af van het echte schriftuurlijk-bevindelijke leven. Alleen al de taal, die hier gebruikt wordt, wordt verstaan in het leven des geloofs. Ieder, die de Heere in waarheid vreest, zal in deze artikelen zich toegesproken zien.

We raken hier in dit laatste artikel een zaak, die velen in onze kerken met grote zorg vervult. Het is ons bekend, dat er zijn, die enkel uit een dode en onvruchtbare kritische instelling deze zaak benaderen. Wij bedoelen hen niet. Maar we hebben het oog op de oprechten, die onder deze dingen zuchten, al weten zij niet altijd hun bezwaren onder woorden te brengen.

Zij horen een prediking, waarin de eis om te geloven meer op een zweep lijkt dan op het roepen tot bekering en geloof naar Gods Woord. Waarin alleen plaats schijnt te zijn voor grote mensen. Waarin het geestelijk onderscheiden niet of nauwelijks aanwezig is. Waarin een heiligmaking wordt voorgesteld, alsof Romeinen 7 nimmer geschreven en de Dordtse Leerregels hoofdstuk 5 nimmer beleden was.

Dat is een prediking, die de geur en de kracht van de verborgen omgang met God mist. Laten deze dingen in onze kerken toch eens ernstig onderzocht worden. Is het wonder dat velen vervreemden en een ander onderkomen zoeken?

Hier ligt een bijzondere taak voor allen, die geroepen worden te waken op de muren van Sion. Ik denk aan de ouderlingen. Het is toch mede hun roeping om de predikanten er in liefde op te wijzen als deze dingen gemist worden. En dat kan niet anders dan dat zij ook zelf geoefend worden in de kennis van het leven der genade naar Schrift en belijdenis. In het verleden is dit menigmaal tot zegen geweest. Ook onder hen, die een prediking begeren, waarin deze dingen doorklinken, is het vaak arm gesteld. Dit mag nooit oorzaak geven om te verslappen in waakzaamheid. Maar wel om zelf door Woord en Geest te leven uit de schatten van deze belijdenis.

D. Slagboom

HET LIED IN DE EREDIENST

De eredienst

1.

Ons werd verzocht enkele artikelen te schrijven over bovengenoemd onderwerp. Aan dit verzoek willen wij graag voldoen, temeer daar dit onderwerp vandaag zeer aktueel is. In dit eerste artikel willen we wijzen op de eredienst zelf. Onder de eredienst wordt verstaan: de openbare godsdienstoefening, d.w.z. het wettig, na ambtelijke samenroeping, samenvergaderen van de gemeente met de Heere. Er is in de eredienst een handeling van de zijde van God en een handeling van de zijde van de gemeente. De handeling van de zijde van God bestaat in het brengen van het Woord, in het uitdelen van het sakrament en in het geven van de zegen. De handeling van de zijde van de gemeente bestaat in het schuldbelijden, in de lofzegging, het gebed en de dienst der offeranden.

Deze elementen van de eredienst zijn bijbels. We vinden ze ook in de diensten van de eerste christelijke gemeenten. In Hand. 2 : 42 lezen we, dat men was volhardende in de leer, d.i. het onderricht van de apostelen. In ditzelfde vers wordt ook gesproken van de breking des broods. Het staat vast, dat hier ook op het

Avondmaal gedoeld wordt. In de samenkomsten werd gebeden en gezongen. De dienst der barmhartigheid nam ook een grote plaats in in het gemeente-leven. In Hand. 4 : 34 staat: „Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij en brachten de prijs van de verkochte goederen en legden die aan de voeten van de apostelen”.

De genoemde elementen dienen steeds door ons gehonoreerd te worden. In het verleden werd dit ook zeer positief gedaan. We denken in dit verband aan de tijdgenoot van Calvijn, Farel. Hij zocht uitsluitend zijn kracht in wat God positief gebod. De lijnen werden door hem nog scherper getrokken dan door Calvijn. Hij weerde niet alleen alles dat in strijd was met de Schrift, maar hij aksepteerde ook niet anders dan wat geboden is.

Is er voor een bepaald gebruik geen gebod, dan is er ook geen plaats voor in de eredienst. Hij schrijft in één van zijn werken: „Christenen, ziet tot eer van God, onze goede Vader, niet aan de gewoonten, noch de tijden en jaren, noch de mensen, noch de grote menigte, noch de schijn die alles hebben kan hetzij in kennis, deugd, leer, heiligheid of gezag, zelfs al zou het een engel uit de hemel zijn, maar bedenkt, neemt in aanmerking en onderzoekt naarstig alléén hetgeen de goede Zaligmaker, Jezus, heeft verordend en bevolen, van Wie de Vader zegt: „Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem”.

Deze woorden zijn ook woorden voor onze tijd. Immers, vandaag willen velen geheel open staan voor de eisen van onze tijd. Alleen wat God geboden heeft, moet in de eredienst aangehouden worden. En al zou er iets zijn, wat niet in strijd met het Woord van God zou zijn, dan toch hebben we de vrijheid niet om het een plaats te geven in de eredienst. In Gods huis zij alleen wat ons opgedragen is. Daaraan moeten we genoeg hebben, wanneer we staan in de vreze des Heeren. Wie de Heere vreest, wil de Heere eren, ook in Zijn huis. Wie de Heere vreest, leeft ook bij de heerlijkheid van de eredienst. Deze ligt bijzonder in de tegenwoordigheid van God. Immers Gods huis is de plaats van ontmoeting.

Die tegenwoordigheid, die ontmoeting is een wonder. Een ondoordringelijk wonder. Het is een genade-daad des Heeren. Niemand heeft zich die tegenwoordigheid, die ontmoeting waardig gemaakt. Wanneer we onszelf enigszins kennen, wordt dit van harte beleden.

Nu maakt de Heere in Zijn goedheid ook steeds Zijn belofte waar: „Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden”. Die-aanwezigheid des Heeren is groot en rijk. Zij wordt bemerkt en laat veel na in het leven. Wie het er om te doen is, zal veel van de Heere ontvangen, veel van de Heere leren. Zal Hem kennen en genieten. Zal door Hem ontdekt, maar ook bemoedigd worden. Zal door Hem gesterkt en geleid worden.

Wie nu hierbij leeft, heeft de plaats van Gods tegenwoordigheid, de plaats van ontmoeting, lief. Wil ook steeds het gebod van God gehoorzamen. Immers, het is Zijn wil, dat men, bijzonder op de dag des Heeren, met de gemeente samenkomt. Wanneer we nu op dit samenkomen van de gemeente letten, dan moeten we dit nimmer vergeten (en laten we het onze kinderen inprenten), dat we hier niet te doen hebben met een menselijke uitvinding. Niet de mensen zijn op het idee gekomen regelmatig „vergaderingen te belegen”. God nam het initiatief. God de Heere roept samen. Hij riep de oud-testamentische gemeente op tot de tent der samenkomst te komen. Het volk werd op vaste tijden in de Naam des Heeren opgeroepen voor Zijn aangezicht te verschijnen.

Nu weten we, dat de dienst in het Nieuwe Testament gewijzigd is, maar het gebod van samenkomen blijft van kracht. In Zondag 38 van onze Heidelb. Catechismus staat terecht: „Dat ik, inzonderheid op de sabbat, dat is op de rustdag, tot de gemeente Gods naarstiglijk kome, om Gods Woord te horen, de sakramenten te gebruiken, God de Heere openlijk aan te roepen en de armen christelijke hand-

reiking te doen”.

Dat niemand van ons het met dit gebod makkelijk neme. Wie het niet houdt, zegt tegen de Heere „neen”, en laat de hem aangewezen plaats in Zijn huis leeg. Laten we niet menen, dat onwettig kerkverzuim iets onschuldigs is. In Hebreë 10 staat: „En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als ge ziet, dat de dag nadert, want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden”.

De gang naar Gods huis zij ook geen sleur, traditie. Het besef van te treden in de tegenwoordigheid van God zij steeds aanwezig. Regelmatig zij ons gebed tot de Heilige Geest, opdat we in de rechte gestalte, met een open oor en een ontvankelijk hart onze plaats innemen. De rechte gestalte: belijdend onze schuld en zonde, maar ook smekend om de genade en zegen des Heeren. Een open oor en een ontvankelijk hart om de woorden van God te horen en in ons op te nemen, opdat het amen na de preek onze hartelijke instemming heeft. Het zal waar en zeker zijn.

Wanneer dit werkelijkheid is, willen we ook zingen en dat niet omdat we moeten zingen. In het lied willen we dan vertolken wie de Heere is, wie wij zijn. Welk heil de Heere voor ons bereid heeft en wat wij van Hem begeren. Zo zij ons aller kerkgang. Zo zij onze gestalte in Gods tegenwoordigheid.

M. C. Tanis

Voor de jeugd

Beste jongelui!

Wanneer je een rubriek als deze moet verzorgen, dan komt er van alles en nog wat op je bureau terecht. Niet alleen korrespondentie, waar ik steeds naar uitzie en erg blij mee ben, maar ook brochures e.d.

Voor ditmaal moet ik de normale korrespondentie even laten rusten. Ik hoop niet, dat mijn vrienden, die iedere keer uit zitten te kijken of er aan hun vragen al aandacht is besteed, ongeduldig zullen worden.

Waar ik het nu met jullie over hebben wil, is het volgende.

Mij werd ter hand gesteld het Orgaan van het distrikt Hoozevee van de Jongerenbond, eerder verschenen onder de naam „Barst”. 3e jaargang No. 1. De naam van het kerkverband heb ik maar niet vermeld, want ik schaam me wat taal, stijl en inhoud van dit blad betreft. Het blad heet tegenwoordig De Pendule. Ik neem aan, dat men daar een klok mee bedoelt. Ik was nieuwsgierig hoe deze wel tikte. Bij het onderzoek ben ik menig „kwalijk geluid” tegen gekomen.

Allereerst wordt geschreven over de voorganger van dit orgaan, genaamd „Barst”. Wat men met deze naam heeft bedoeld, weet ik niet. De naam heeft echter wel allerlei gedachten bij mij opgeroepen. De straatjeugd gebruikt dit woord ook veelvuldig, met een minder fraaie betekenis. Ik kan moeilijk aannemen, dat met deze betekenis de naam „Barst” het blad heeft gesierd. Maar wat is dan de zin er van? Is er voor een kontaktorgaan geen andere naam te bedenken? Maar „Barst” is leeggebloed, aldus zijn opvolger De Pendule. Toen ik dit las dacht ik aan Jer. 2 : 13, waar gesproken wordt over het volk Israël, dat zichzelf bakken had uitgehouwen, gebroken (gebarsten) bakken, die geen water houden.

In het nieuwe blad De Pendule is plaats voor allerlei wat zin heeft, en ook voor „onzin”. Men mag z'n gal spuien met snufjes, ideeën, vragen enz. Men belijdt bij dit alles „Gods hulp” nodig te hebben.

Voorts wordt AAN ALLEN meegedeeld, dat veel informatie en een brok humor niet achterwege zullen blijven. Er zullen artikelen in komen te staan waar je het helemaal niet mee eens bent. Je zult zelf ook wel iets op je lever hebben. In beide gevallen klim je in de pen, om b.v. deze of gene eens even lekker van katoen te geven. Het kan niet schelen wie je dan aanvalt. Verder wordt dan, om de

jongelui te aktiveren, Toon Hermans tot een voorbeeld gesteld, die ook serieus heeft nagedacht over zijn vier minuten durende „Gehaktbal” (als jullie weten wat dit is. Ik niet, en daar schaam ik mij ook niet voor).

Nu wil ik er rekening mee houden, dat dit geschreven is door jongelui uit het jaar 1969 en daar kan ik heus wel het één en ander van hebben. Maar de „tik” van deze Pendule smaakt mij toch niet.

Erger wordt het nog als men de dominee ter plaatse gaat interviewen. Als dominee spreekt over de vraag hoe men nu tegenover de dominee staat, dan konstateert hij een heel verschil met vroeger. Vroeger was het bij de mensen zo, dat het wel leek als men bij de dominee aanbelde, alsof men dan „rechtstreeks bij God aanbelde”. Verder: een dominee mag niet alles weten, want.... hij kon het wel eens regelrecht doorgeven aan zijn Baas. Dominee heeft het in het vervolg over „allerlei toelidende wegen”..... De Red. vindt dit een mooie theologische term. Dominee antw.: „Ja, ja, ja, van een bepaalde theologie dan hoor”.

Op de vraag of dominee ook hobby's heeft luidt het antwoord: „Niet bepaald, of het zou moeten zijn het lezen van detektives, dat doe ik graag, of het zien van een voetbalwedstrijd op de t.v.”.

Op de vraag welke mensen dominee het meest bewondert, noemt hij eerst zijn vrouw, daarna zijn ouders en dan tenslotte: „de hoogste bewondering heb ik voor diegene, die als mens voor mij een voorbeeld is geweest en waar de Bijbel vol van staat, en dus Jezus zelf, de mens Jezus”. Zeggen de vrijzinnigen het ook niet zo?

Veel meer zou nog te schrijven zijn. Ook over het laatste artikel, dat handelt over de evangelisatie. Men vertegenwoordigt de kerk op de campings met een kiosk, „volksdansen” en kinderfeesten enz. Ik dacht, dat de apostel Paulus het een beetje anders deed.

De manier waarop men spreekt over God deed mij denken aan het derde gebod. Als men daarbij leest de verklaring in onze belijdenis H. Kat. z. 36, en die ter harte neemt, dan spreekt men niet over „bij God aan de bel trekken”. Men noemt dan ook God niet „Baas”. Dit is een naam die nergens in de Bijbel voorkomt. Wanneer verachtelijk gesproken wordt over „allerlei toelidende wegen” dan is dat allerm minst fijngevoelig van deze dominee. Dat zal hem een bepaald soort mensen niet in de kerk brengen. Integendeel! Alsook als ze van hun dominee weten dat hij graag detektives leest en naar de t.v. kijkt om een voetbalwedstrijd te zien.

Ze horen liever wat anders dan dat Jezus een Voorbeeld is. Is Hij dat dan ook niet? Zeker, maar vóór alle dingen is Hij de Borg en Zaligmaker. Met Jezus als Voorbeeld kan ik het met de humanisten nog uithouden. Als Hij echter als de Borg en Zaligmaker wordt gepreikt, dan moet er ook een arme zondaar worden gepreikt. Want die twee horen bij elkaar. Ik dacht dat dit vanouds goed Christelijk Gereformeerd was.

Maar die „arme zondaar” is niet zo erg in trek tegenwoordig. Is dat misschien ook een „welvaartsverschijnsel”? Het is dan een geestelijk-zeer-bedenkelijke-welvaart!

Van al deze dingen wordt in het hele orgaan met geen letter gerept. Dit is een schromelijk tekort wat in meer jeugdbladen gekonstateerd moet worden.

Er stond in de Pendule meer „onzin” dan iets wat zin heeft. Dat een groot deel van de jeugd deze kant op wil en gaat, kan ik nog ergens begrijpen. Ze weet niet beter. Ze leeft in een wereld, die haar daarin voorgaat. En het „natuurlijke hart” is tot volgen geneigd.

Als echter de leiders van de jeugd méé de kant van de wereld op gaan dan is dit een zeer te betreuren zaak.

Weet men dan niet meer, dat jonge mensen vandaag ook nog „bekeerd moeten worden”. Veel is er in deze wereld veranderd. Dat kan niemand tegen houden. Maar dit is nog steeds niet veranderd, dat een mens, ook een jong mens, van dood moet worden levend gemaakt. Dit is een soevereine Godsdaad. En als dat

gebeurt, dan kan men met de wereld niet meer mee. Dan wordt de levensweg een nauwe weg. Een weg die men biddend gaat. Dan wil men tot eer van God gaan leven. Dan ontbreekt ook de bede niet:

Laat U mijn tong en mond
En 's harten diepsten grond,
Toch welbehaaglijk wezen.
O Heer' Die mij verblijdt,
Mijn Rots en Losser zijt.
Dan heb ik niets te vrezen.

Als dit in het hart leeft, en dat is alle jonge mensen te gunnen, met de dominees erbij, ik sluit mijzelf daar ook bij in, dan heeft men geen behoefte om „z'n gal te spuien”, maar dan „leeft” men alleen daar, waar met „eerbied en ontzag” gesproken wordt over Gods wonderen.

Ik hoop dat het hart van al mijn vrienden en vriendinnen daarnaar uitgaat. Dan heeft men ook geen behoefte aan een voetbalwedstrijd op de t.v.

Mag men dan geen t.v. hebben? Deze vraag werd mij eens gesteld toen ik nog te Rotterdam stond. Ik heb toen voluit „ja” geantwoord, maar op één voorwaarde: dat men het precies eender had als Abraham. Dat begreep men niet en als jullie dat niet begrijpen, neem ik het je helemaal niet kwalijk. Ik heb hun, desgevraagd, gezegd wat ik bedoelde. Televisie betekent: Ver-Zien. Ik lees van Abraham, dat hij verlangd heeft om de dag van Christus te zien en hij heeft Hem van „verre gezien” met alle gelovigen. Zie Joh. 8 : 56 en Hebr. 11 : 13.

Ik zou zeggen, vrienden(-innen), leert daarnaar uit te zien. Nu niet naar Zijn komst in het vlees, maar naar Zijn komst in je hart en Zijn wederkomst op de wolken. Dan krijg je „uitzicht” op het eeuwig, zalig leven. Rijker is er in deze wereld niet. Het is bij de Heere te verkrijgen. Niet langs allerlei „nieuwe aanpakken” die wereldgelijkvormigheid verraden, maar op gebogen knieën in het verborgene. Wie zijn weg wél aanstelt zal de Heere Zijn heil doen zien.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

Kerkelijke berichten

SLIEDRECHT-CENTRUM

Het was dezer dagen - het jaarboekje noemt 14 september - 75 jaar geleden, dat de gemeente van Slidrecht, nu Slidrecht-Centrum, zich aansloot bij het verband van Christelijke Gereformeerde Kerken. De gemeente van Slidrecht was toen nog klein. In de loop der jaren is zij zeer gegroeid. Vooral de arbeid van de dienaren Riekel en Smits is daarvoor van grote betekenis geweest. In deze gemeente is nog een volk, dat de Heere vreest. Van harte hopen we, dat de Heere ook verder deze gemeente moge gedenken en de arbeid van onze vriend en mede-redakteur van dit blad Ds. Tanis tot rijke zegen moge stellen.

Ds. C. SMITS

U hebt het al gemerkt, dat in dit nummer weer een meditatie van Ds. Smits voorkomt. Hij schreef ons, dat hij van tijd tot tijd wil gaan zitten om een stukje voor ons blad te schrijven. Dat verheugt ons. Uit zijn brief, waarbij hij de meditatie toezond, blijkt dat hij daar wel op zijn plaats is in Clifton. Hij preekt elke zondag driemaal, waarvan één keer in het Holland. In de Hollandse dienst komen meest wat oude mensen. Het Hollands raakt er helemaal uit. De verandering is groot geweest en overal neemt men zichzelf mee. Zo schrijft Ds. Smits. Hij haalt aan, wat een ouderling hem schreef: de ouderdom brengt een mens ook geen heiligheid aan. Dit is volkomen waar. Aldus Ds. Smits, en daarmee zullen allen, die dit verstaan, kunnen instemmen. Hij groet al de vrienden, inzonderheid die van Bewaar het Pand. Wederkerig willen we, namens velen, Ds. en mevr. Smits van harte groeten.

B.

DORDRECHT

Ver. voor chr. onderwijs op reformatische grondslag.
Gevraagd voor zo spoedig mogelijke indiensttreding aan de Ds. Balthazar Lydiusschool voor mavo

LERAAR VOOR 29 LESSEN (of minder)

Gegadigden dienen te behoren tot de Geref. Gem., de Geref. Gem. in Ned., Chr. Geref. Kerk., Oud Geref. Gem., Ned. Herv. op Geref. grondslag.

Sollicitaties aan de sekretaris: L. Alderliesten, Keplerweg 54, Dordrecht. Telef. 01850-32069.

Inlichtingen bij de directeur:
C. J. Hartog, Valeriusstraat 3, Dordrecht.
Telefoon huis: 01850-36156.
Telefoon school: 01850-42020.

Het bestuur van de

STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE

gevestigd te Driebergen-Rijsenburg

roept sollicitanten op
voor de volgende functies, voor een
uit te geven dagblad:

- hoofdredakteur
- redakteuren
- direkteur

Sollicitaties en verzoeken tot het verstrekken van inlichtingen uitsluitend schriftelijk te richten aan de administratie van de Stichting, Bosstraat 21, Driebergen-R.

LET VOORAL OP DEZE BELANGRIJKE UITGAVEN

Van het beroemde werk van Mr. Hugo Binning „Etelijke gronden van de Chr. Religie”, verscheen bij ons een prachtige, royale herdruk, geb. f 25,50. Verder de uitgezochte werken van Ds. Mr. Willem Teellinck: Soliloquium en Geestelijke Regelen f 6,75. Mr. Ds. Willem Teellinck: De oude en goede weg tot het nieuwe leven en Timotheüs f 6,75, alle herschreven door Ds. J. van der Haar.

Op de pers om spoedig te verschijnen het bekende en gezochte verhaal van de Veluwe schrijver Jac. Overeem: Vuur zonder Rook. Werd in de bezettingstijd (1943) clandestien uitgegeven. Verder zal van hem verschijnen: De puritein van de Hertenpolder, een boeiend verhaal waar aan het bevindelijk element veel aandacht geschonken wordt. Van dezelfde schrijver komt zeer binnenkort een bijzonder mooi jeugdverhaal uit, getiteld: Mathilde en de verloren zoon, met 40 illustraties. Weer echt een boek zoals hij ze in de begintijd schreef, en een dichtbundel met als titel: Verzen van de Flevo-Hof, bijbelse en religieuze verzen, en natuurlijk reisgedichten, 70 in getal. Een bundel, die in een grote behoefte zal voorzien. Tenslotte is weer leverbaar het mooie werk over Ds. O. G. Heldring: Hij leefde om te dienen, in prachtb. f 6,75. Doet spoedig uw bestellingen aan:

STICHTING PROTESTANTSE PERIODIEKE PERS

Amstelkade 26, Uithoorn

OUDDORP (Z-H)

Het bestuur van de School m.d. Bijbel vraagt per 1 nov. of z.s.m. daarna een

ONDERWIJZERES

voor klas 1.
Van Geref. beginselen.
Brieven aan J. J. van Wijk h.d.s., Margrietweg 19 te Ouddorp, telef. 1878-576.

STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE

Uitgaande van bovengenoemde Stichting zal er D.V. op maandag 29 september 1969 een

STREEKBIJENKOMST

worden gehouden in het Herv. Wijkgebouw, Jan Willem Frisoweg te Waddinxveen. Aanvang 7.30 uur.

Sprekers: Ds. J. van der Haar, Ned. Herv. predikant te Achterberg;
pauze;
beantwoording der vragen;
Dhr. G. den Boer, 1e voorzitter der Stichting;
Sluiting.

Alle belangstellenden hartelijk welkom.
Helpt ons met de spoedige uitgifte van een positief reformatisch dagblad mogelijk te maken door nog heden onderstaande bon in te zenden aan: Bosstraat 21 te Driebergen.

BON

Ondergetekende

NAAM

ADRES

PLAATS
geeft zich op als voorlopig abonnee van het Reformatisch Dagblad.